REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etaj iu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 243. Brașov, Luni-Marți 5 (18) Noemvrie. 1902.

Țéră săracă.

Intre proiectele de lege, ce s'au presentat în timpul din urmă camerei ungare, este și acela privitor la augmentarea listei civile. E vorba adecă ca cheltuelile pentru susținerea curții Majestății Sale imp. și reg. sĕ fie ridicate dela 9 milióne 300 de mii, la suma de 11 milióne 300 de mii corone, începênd dela 1 Ianuarie 1902 până la 31 Decemvrie 1911, adecă pe timp de 10 anĭ.

Ca sĕ pótă fi acoperit plusul de două milióne corone și pe anul curent, proiectul de lege prevede un credit suplementar corĕspundĕtor acestei sume.

In motivare ministru-președinte Szell, care a presentat acest proiect de lege în ședința de Vinerĭ a camerei, dice, că de 30 de anĭ, de când s'a stabilit lista civilă, s'au schimbat mult „relațiunile și conceptele“ vieții, și în urma acésta au crescut și trebuințele în mare mĕsură. Precum s'au mărit salariile funcționarilor în tóte ramurile administrației statului, așa a trebuit sĕ se mărésca și plata funcționarilor curții în timp de 30 de anĭ cam până la 38%. Asemenea s'au înmulțit și cheltuelile celelalte pentru clădirĭ, grădinĭ, vînătóre, apoi cele pentru primirea domnitorilor streinĭ, pentru călĕtoriile dinăuntrul monarchiei, pentru representarea Majestății Sale în strĕinătate etc. Dér a mai fost mărit și palatul regesc de la Buda prin clădirĭ nouĕ și pompóse, ce se vor termina în anul viitor. Cheltuielele acestor clădirĭ s'au acoperit an de an cu sumele reținute din lista civilă; dér aceste sume n'au ajuns sĕ acopere cheltuelile și deci lipsa a trebuit sĕ fie acoperită prin avansurĭ din visteria statului. Avansurile făcute până acuma ating deja suma de 18 milióne corone. Augmentarea listei civile are decĭ și scopul de a plăti gradat ace-te avansurĭ. Dér mărindu-se palatul regesc, acesta va aduce cu sine și mai marĭ chieltuelĭ ale curții, fiind-că se va înmulți personalul ei și se vor înmulți și chieltuielile ei pentru festivitățile obicĭnuite pe timpul cât curtea petrece în Buda.

Când ministru-președinte a depus proiectul de lege din cestiune pe biroul camerei, cerênd sĕ se predea comisiunei financiare a camerei pentru opinare, cuvintele sale au fost întîmpinate cu mare sgomot din partea stângei estreme. Sgomotul și strigările s'au potențat, când președintele Apponyi a voit sĕ enunțe, că proiectul va fi predat amintitei comisiunĭ. Barabas și alțĭ câțĭ-va din partidul koșuthist au pretins și au stăruit, ca proiectul de lege sĕ fie trimis în secțiunĭ, fiind pré important și fiind-că în secțiunĭ pot lua parte toțĭ deputații la discusiunea asupra lui

In decursul discuției destul de înfocate și al căreia resultat a fost, că majoritatea (drépta cu partidul poporal) a primit propunerea ministrului-președinte, s'au audit strigărĭ din partea koșuthiștilor: „Retrageți proiectul de lege!“ „Din acest proiect nu se va face nicĭodată lege!“ etc., ér unul dintre koșuthiștĭ (Ratkay L). a strigat în gura mare, între aprobările și aplausele sgomotóse ale stângei și ale stângei estreme: „Trebue sĕ deslușim pe regele maghiar, că *stă fọță c'o țéră săracă*... și atuncĭ sunt convins, că simțul de dreptate și simțul cavaleresc îl va face pe regele maghiar, ca el însu-șĭ sĕ céră, ca acest proiect de lege sĕ fie luat dela ordinea dilei“...

Țéră săracă!

Dér atuncĭ, când cu consimțĕmêntul Koșuthiștilor s'a decis sĕ se clădéscă noul parlament, în care s'au băgat decĭ de milióne și a căruia lucs și strălucire estravagantă apasă mai mult asupra consciinței representanților națiunei, decât o face sĕ se înalțe, — fosta óre țéra bogată?

Atuncĭ când în cei 30 de anĭ din urmă s'au votat nenumĕratele proiecte de lege, prin carĭ s'a încărcat visteria statului cu milióne și milióne numai și numai pentru fala golă a elementului dela putere, banĭ cu grămada aruncațĭ în vênt fără de nicĭ un folos real, țéra n'a fost săracă?

Organul kossuthist într'un articol întitulat „banĭ regelui“, scris în mod nu numai cu totul ireverențios, dér chiar ofensator, esclamă între altele: „Ii trebue banĭ regelui.... Bunule Maghiare deschidețĭ numai punga, décă-i trebue banĭ primului cetățén, dăi. Mulțĭ, fórte mulțĭ banĭ, ca sĕ vadă cu ce mulțumire plătesce Maghiarul pentru iubirea lui plină de abnegare, pentru îngrijirea lui părintéscă.... Mai bine sĕ flămândéscă multele mii de învĕțătorĭ încă câțĭ-va decĭ de anĭ! Căcĭ ei și așa nu-s învĕțațĭ la traiŭ bun. Pâne uscată, multă apă carne puțină: nu-i ceva nou pentru ei etc.“

Fiind vorba de învĕțătorĭ, kossuthiștii ar trebui sĕ scie că din din acele multe mii, despre carĭ dice, că flămândesc, numai o minimă parte aparține poporului maghiar și că în realitate apróape totalitatea lor sunt învĕțătorĭ ai școlelor poporale confesionale ale naționalităților.

Ei bine, n'au luat parte de 30 de anĭ încóce tot-déuna și kossuthiștii în numĕr mare la sfătuirile și desbaterile dietei? Cine din sînul lor și când șĭ a ridicat vre-odată vocea sa pentru învĕțătorii săracĭ românĭ, nemțĭ, slovacĭ, sêrbĭ, etc?... Cine dintre ei și când a combătut vre-odată risipa ce au făcut'o toțĭ miniștri, de culte de-a rêndul cu școlele de stat și cu clădirile lor luxóse, ridicate prin ținuturile nóstre în costa școlelor nóstre, pentru ca cele mai multe din ele sĕ rĕmană apróPe góle, ducênd numai neînțelegerĭ și zizanii în mijlocul poporațiunei liniștite?

Atuncĭ, când aceeașĭ miniștri, constatând, că nu sunt banĭ ca sĕ ridice pretutindenĭ școle de stat, se felicitau, că bisericile naționalităților îngrijesc cu propriile jertfe ale credinciosilor lor pentru susținerea școlelor în ținuturile nemaghiare, de ce nu s'a găsit nicĭ un koșuthist, care sĕ fi constatat, că este o mare nedreptate că statul nu jertfesce nimic pentru școlele naționalităților și că, după-ce acestea jertfesc atât de mult ca sĕ-șĭ susție cu propriile lor forțe școlele, guvernul mai pretinde dela ele încă nouĕ jertfe, impunêndu-le din ce în ce mai marĭ sarcinĭ pentru cultivarea limbei maghiare, în oposiție cu preceptele pedagogice și paralisând efectul întregului învĕțămênt în școlele nemaghiare?

Aflatu-s'a vr'odată unul măcar dintre knssuthiștĭ — afară de „corbul alb“ Ludovic Mocsary — care sĕ fi arătat în dietă, ce nedreptate mare li-se face naționalităților și sĕ fi dovedit, că unei țĕrĭ sĕrace nu-i este permis de a arunca pe fie care an în vênt milióne de florinĭ pentru orgoliul și trufia unei părțĭ a poporațiunei sale, ér a tolera în același timp ca cea mai mare parte a acestei poporațiunĭ sĕ fie încărcată cu o *îndoită contribuție școlară*, una pentru stat, dela care nu trage nicĭ un folos și alta pentru *susținerea școlelor ei confesionale naționale*, pe care guvernul le rĕsboiesce în continuu în numele statului?

Țéră săracă e Ungaria, nu pentru-că lista civilă se urcă la atâtea și atâtea milióne de corone, ci pentru-că ea este deja de trei-decĭ și mai bine de anĭ guvernată de ómenĭ, carĭ nu sciu se păstreze comorile țĕrii, isvorul progresului sănĕtos, al tăriei, bunăstării și fericirei ei.

Țéră săracă e aceea, în care cetățenilor li-se mĕsură cu douĕ mĕsurĭ; unde cei dela cârmă pǎrtinesc și sprijinesc desvoltarea națională a unui popor pe socotéla celuilalt, cum se întêmplă de esemplu atât de bătĕtor la ochĭ cu colonisările, ce țintesc nuuai la întărirea elementului dominant.

Sĕracă e țéra, în care nu locuitorii băstinașĭ au cuvêntul și trecerea cea mai mare la stăpânire, ci o pătură strĕină supra-pusă, pătura neomaghiară séu jidovéscă, care se folosesce de relațiunile neisprăvite și de antagonismul dintre popórele țĕrii pentru a sădi tot mai multă zizanie între ele, ca sĕ pótă cu atât mai ușor pescui în turbure.

Țéră sĕracă, de tot sĕracă, este în care cetățenii nu mai cutéză sĕ vorbéscă adevĕrul și sĕ apere dreptatea, de temere a nu ațîța rĕsbunarea celor dela putere și a haitei de renegațĭ, ce se légă de pulpana lor.

Dér nu numai țéră sĕracă este Ungaria, ci nație sĕracă sunt și vor rĕmâné cu deosebire Maghiarii, pe câtă vreme bărbații lor înțelepțĭ și imparțialĭ nu vor cuteza a-șĭ ridica vocea în favorul bunei păcĭ și înțelegerĭ cu celelalte naționalitățĭ și pe câtă vreme cei ce icĭ colo totușĭ îndrăsnesc a'șĭ ridica din când în când glasul admonietor, ca sĕ-i oprésca pe conaționalii lor din drumul prăpăstios, pe care au apucat, vor fi ciupițĭ, batjocurițĭ și huiduițĭ.

Inzadar vor striga Barabas, Ratkay și soțĭ în potriva listei civile și a regelui, înzadar se vor sili a brila în cameră cu esclamărĭ drastice, căcĭ nu vor seduce pe nimenĭ a crede, că vorbesc sincer și cu durere pentru țéră și popórele ei. Décă a contribuit ceva la derăpânarea bunăstării și a mulțumirii publice, atuncĭ de sigur că nenorocita politică a intoleranței naționale a fost în primul rênd causa, că țéra a sĕrăcit așa de mult.

Cabinet de coaliție in Austria. Evenimentele petrecute în ultimele sĕptĕmânĭ în Austria, au convins guvernul, că cu promisiunĭ pe de-oparte și cu amenințărĭ pe de altă parte, nu mai e cu putință salvarea situațiunei, nicĭ resultate reale și durabile nu se pot dobêndi. Numai o împăcare frățéscă între Cehĭ și Germanĭ ar crea stărĭ normale în Austria. Dér sub actualul cabinet, care are caracter german, acésta nu se va puté, și numai prin formarea unui *cabinet de coalițiune* care sĕ nu fie repudiat nicĭ de Cehĭ, nicĭ de Germanĭ, lucrurile s'ar puté împăca în imperiu. Se dice, că ministrul-president Koerber sondéză deja terenul la conducĕtorii partidelor. Diarele „Politik“, „Slovo Polskie“ și „Grazer Tageblatt“ — representând fie-care partidul lor (ceh, polon, german) — sprijinesc ideia acésta, deși nu prea cred într'un deplin succes. Greutatea cea mare zace în alipirea Cehilor față de o resolvire favorabilă pentru ei a cestiunei limbei. Fără de condiția acésta, e mai mult ca sigur, că ei nu pot fi câștigațĭ și desarmațĭ de nicĭ un guvern.

Pressa strĕină și visita Regelui Carol in Bulgaria. Diarul „*Neues Wiener Tagblatt*“ vorbind de întrevederea Regelui Carol cu principele Ferdinand al Bulgariei, dice, că este fórte îmbucurătóre pentru toțĭ amicii păcei, printre carĭ Austro-Ungaria în primul rînd, declarațiunea Regelui Carol, care în toastul sĕu a relevat, că a venit în Bulgaria ca cel mai bun și mai sincer prieten al Bulgarilor. Acéstă declarațiune este de alt-fel conformă cu intențiunile înțelegerei austro-ruse, că nu esistă nicĭ un desacord între statele din Peninsula balcanică, care ar puté sĕ aibă vre-o înrîurire asupra situațiunei politicei generale. Intrevederea de la Rusciuc însemnéză așa-dér un progres îmbucurător în realitatea acestei stărĭ de lucrurĭ. — Diarul vienes adaugă apoi că relațiunile româno-bulgare cu cât se vor desvolta mai cordial, cu atât mai fondată este așteptarea, că și cercurile dirigiuitóre bulgare îșĭ vor da socotéla de înalta valóre politică a Regelui României.

Diarul „*Extrablatt*“, consacră un articol asupra visitei regelui Carol în Bulgaria, în care esprimă bucuria, ce simte Austria, vĕdênd apropierea, ce se face între România și Bulgaria. Acéstă apropiere o consideră guvernul austriac, ca o garanție a păcei și a liniștei în Balcanĭ.

„Valahisare in biserica gr. cat.“ In Careii-marĭ esistă douĕ parochii gr. cat. avênd amêndouĕ câte-o biserică frumósă una lângă alta. Intr'una se celebréză liturghia românesce în a doua rutenesce, predica însĕ în ambele se ține

unguresce, fiind credincioşii cu desĕvîrşire maghiarisaţĭ. Ambele parochii se ţin de eparchia de Oradea-mare. Anul acesta, devenind vacantă parochia rutênă, credincioşii au petiţionat la consistor sĕ nu publice concurs, pănă nu se va resolvi afacerea alipirei acestei parochii la diecesa rutênă a Muncaciului, pentru care au făcut paşii necesarĭ. Petiţia n'a fost ascultată şi în urma concursului a fost numit paroch Radu Cupariu, care însĕ temêndu-se de scandalul pus în perspectivă, şi-a dat dimisia. Acum a fost numit un alt preot, pe care de asemenea nu vor sĕ-l priméscă. Rutenii din Carei au alarmat ministerul cultelor şi acuma alarméză opinia publică printr'o broşură publicată de *Somosy* Miklos sub titlul „*Nemzeti küzdelem*“, în care acusă consistorul şi mai ales pe vicariul general Dr. *Lauran* cu tendinţe de „valahisare“, se expectoréză contra gimnasiului din Beiuşiŭ, unde s'ar fi educând tinerimea în sens antimaghiar etc. Pressa maghiară comentéză broşura sub titlul de mai sus şi altele de felul acesta.

Demisia cabinetului bulgăresc. D-l *Danew*, preşedintele consiliului de miniştri, a cerut camerei suspendarea şedinţelor, deórece *cabinetul şi-a dat dimisia.*

Omagiul cetăţenilor Plevnei.

Ca întregire a raportului despre visita M. S. Regelui Carol în Bulgaria, mai dăm adĭ următórea cuvêntare rostită de fruntaşul din oraşul Plevna Dr. *Drumeff*, în numele concetăţenilor sĕi:

Maiestate,

Tresare sufletul meu de recunoscinţă în acest moment solemn, în care salut pe Maiestatea Vóstră în numele a mii de cetăţenĭ din Plevna cu cuvintele călduróse: — Sĕ fi bine venit, Sire!

Maiestate,

Intraţĭ astădĭ din nou în oraşul Plevnei, în ale cărui împrejurimĭ, sunt acum douĕ-decĭ şi cincĭ de anĭ, armata eroică română, comandată de Maiestatea Vóstră, a luat o parte activă în luptele pentru liberarea nóstră şi a dovedit o vitejie şi un avênt impunător.

Aflându-mĕ în acest moment solemn dinaintea Maiestăţei Vóstre, îmĭ aduc, fără voie, aminte de nenorocitul nostru trecut, care a mişcat inima generósă a mărinimosului Ţar liberator, precum şi inima Maj. Vóstre. Urmările acestui fapt sublim a fost liberarea nóstră.

Aducênd aminte Maiestăţii Vóstre tóte acestea, O rog ferbinte sĕ-mĭ dea înaltă voie sĕ spun câte-va cuvinte despre istoria nóstră:

Când poporul bulgar suspina de durere şi era nevoit sĕ părăséscă pămêntul sĕu propriu, frăţescul popor român deschidea graniţele sale şi ne da asil şi sprijin; ér mai târdiu s'a ridicat cu óstea sa sĕ se lupte pentru a nóstră slobozenie.

Guvernul şi marinimosul Suveran al României, s'a hotărît şi el sĕ coopereze cu armatele rusescĭ şi eroii românĭ au sburat iute spre Plevna şi Griviţa, spre acea Griviţă, care astădĭ este împodobită cu măreţul templu, în care se vor păstra pentru vecie scumpele rămăşiţe ale vitejilor românĭ, picaţĭ pe câmpul luptei pentru a nóstră liberare!

Décă România a avut în secolii trecuţĭ Suveranĭ ca Mihaiŭ Vitézul, ca Mircea, ca Ştefan-cel-Mare, ea are în al nouĕspre-decelea veac un Suveran nu mai puţin victorios, şi care merită sĕ pórte numele de **Carol cel Mare!** Aşa dér, permite-ţĭ, Sire, ca aci chiar, în locul unde s'au îndeplinit aceste fapte eroice, sĕ Vĕ esprim omagiul recunoscinţei nóstre adêncĭ, strigând:

Sĕ trăiéscă Marele Rege şi Erou al României Carol I!

Sĕ trăiéscă România!

Discursul episcopului conte Majlath.

Cei-ce se aşteptau, că episcopul Majlath va rĕspunde la alarma dată de baronul Banffy în numele protestantismului, nu s'au înşelat. Episcopul Majlath în discursul sĕu de deschidere a adunării statului catolic, a rĕspuns la acusările baronului Banffy. Ĕtă un resumat din ceea-ce a dis episcopul Majlath:

Sunt deja în al şéselea an al episcopiei şi nu-mĭ aduc aminte, sĕ fi ofensat séu atins cu ceva, fie în şedinţe publice, fie de pe amvon, fie în conversaţiunĭ particulare libertatea conscienţei şi convingerei compatrioţilor şi concetăţenilor mei.

Mi-s'a reproşat, că *n'am vrut sĕ sfinţesc* împreună stégul societăţii carpatine cu preoţii altor confesiunĭ. Declar, că acésta n'am făcut'o din motiv, că nu aşĭ avé cea mai sinceră stimă faţă cu cei-ce au cooperat la acel act. Acésta s'a întêmplat, pentru-că biserica mea are legĭ şi disposiţii lămurite, carĭ interdic espres cu aspră pedépsă servitorului bisericei, de a sĕvîrşi asemenea acţiunĭ comune. Ér eu sunt gata de orĭ-ce sacrificiu, şi décă va trebui cu plăcere îmĭ dau chiar dimisia, dér necredincios bisericei mele nu voiŭ fi.

In ce privesce titlul de *episcop al Transilvaniei*, mărturisesc sincer, că décă aşĭ fi bănuit câtu-şĭ de puţin, că acéstă numire corectă va pricinui atâta gelosie la fraţii mei protestanţĭ, eu n'aşĭ fi stăruit sĕ se publice cunoscutul ordin ministerial, pentru-că eu şi afară de acel ordin am fost, sunt şi voiŭ fi aceea ce m'a făcut în de comun acord locţiitorul lui Christos şi regele apostolic, din mila lui Dumnedeu, episcop al Transilvaniei.

Mai este încă o acusare, ce mi-se face şi faţă cu care, nu dic, că vréu sĕ mĕ apĕr, dér sĕ o lămuresc. Se dice, că eu *convertesc* şi că convertesc cu mijlóce necinstite. Că promit, miluiesc, dau banĭ şi îi ademenesc pe cei de altă religie cu tot felul de slujbe, ca sĕ trécă la noi.

Declar pe onórea mea, că asta nicĭodată n'am făcut'o. Sĕ păşéscă pe faţă acela, care spune acest lucru despre mine şi sĕ dovedéscă, că aşĭ fi făgăduit ceva cuiva, pentru-că şĭ-a manifestat dorinţa de a-se întórce în biserica catolică, séu sĕ-i fi pus în perspectivă protecţia mea. Şi totuşi, nu tăgăduesc, că dilnic se întêmplă casurĭ, şi mĕ mâhnesc, cetind scrisorile adresate de cei de altă confesiune, în carĭ îşĭ ofer convingerile pentru câţĭ-va fiorinĭ. Nu pot sĕ nu-mĭ esprim regretele cele mai adêncĭ asupra acestei demoralisaţii, când cine-va îşĭ pune la vîndare convingerea cea mai sfântă. Aceste scrisorĭ le-am ars şi nu le-am învrednicit de rĕspuns. Şi décă cineva îmĭ vine cu alternativa: „Mĕ fac catolic, décă...“ eu îi rĕspund: „Fiule, nu primesc condiţiunĭ, décă cine-va vré sĕ fie catolic din convingere, sĕ fie fără condiţiunĭ, altmínterĭ e mai bine, sĕ rĕmână, unde se află“. — Décă cine-va scie alt-fel, sĕ iasă înainte şi sĕ dovedéscă.

Şi décă chiar ar fi adevĕrat, că eu convertesc, — şi póte s'ar puté cualifica de vină, că nu convertesc — declar, că de când sunt episcop, nu-mĭ aduc aminte sĕ fi convertit pe cine-va cu intenţiune la catolicism. N'am îndemnat pe nimenĭ nicĭ pe patul de mórte, nicĭ aflându-se în miserie. Când mi-s'a cerut, am visitat pe fraţii mei protestanţĭ, şi décă i-am consolat şi ajutat, nicĭ odată nu i-am îndemnat sĕ se facă catolicĭ. Aşĭ puté aduce esemple şi ar puté sĕ iasă pe faţă aceia, carĭ au fost împărtăşiţĭ în ajutóre şi carĭ pănă în diua de astădĭ sunt protestanţĭ....

După-ce spune, că chiar de ar converti cu mijlóce cinstite, cu armele cuvêntului şi ale iubirei, nu crede că în acésta ar fi vr'un pericul.

Da, un pericol ameninţă patria, ne ameninţă pe protestanţĭ şi catolicĭ de-opotrivă, pericolul acesta este, că ne-am îndepărtat de la *învĕţătura lui Christos.* Nu mai viéză în inimile nóstre iubirea lui Christos şi evanghelia lui o avem numai pe buze, ér charul lui Christos nu se póte valora în membrele nóstre slăbite de góna exagerată după pofte şi de grandomanie.

Acesta este pericolul, pentru combaterea căruia trebuie sĕ dăm mână cu toţii, carĭ ne mărturisim ucenicii şi urmaşii lui Christos, carĭ ne numim creştinĭ. Contra acestui indiferentism religios trebue sĕ luptăm cu toţii, respectând reciproc convingerile şi persónele şi nesuspiţionând intenţiunile unul altuia, ci muncind cu dragoste şi abnegaţie deopotrivă pentru inflorirea acestei scumpe patrii.

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Noemvrie.

Majestatea Sa monarchul — după cum spun ultimele scirĭ din Viena — sufere încă de reumatism şi câte-va dile nu va puté părăsi Schönbrunnul. Maj. Sa a primit Vinerĭ pe archiducele Francisc Ferdinand, care dilele acestea se va strămuta cu locuinţa la Praga. Maiestatea Sa, după tóte probabilităţile nu va mai veni în anul acesta în Ungaria. Vênătórele curţii, ce erau sĕ se facă în luna acésta cu participarea monarchului nu se vor mai ţiné.

De la Liga culturală. La întrunirea de Mercurĭ comitetul central executiv al Ligei culturale a aflat cu plăcere, că în urma stăruinţelor preşedintelui ei, d-l P. Grădişteanu, *una sută de membrii noi*, numai din Bucurescĭ, au cerut sĕ fie înscrişĭ în Ligă. Tot la acéstă întrunire, d-l preşedinte a donat un'tablou, representând un flăcău voinic din munţii Rucărului, o meritósă lucrare a pictorului Elian de la Gruia. „*Ţĕranul de la Rucăr*“ va fi pus în salónele Ligei, alăturĭ de portretul lui *Avram Iancu.*

Mulţumita Ţarului. Regele Carol întorcându-se din Bulgaria la Sinaia, a aflat la Castelul Peleş o telegramă din partea împĕratului Nicolae al Rusiei, care mulţumea în terminii cei mai călduroşĭ pentru salutarea pe care i-a trimis'o M. S. Regele de la Plevna. De asemenea regimentul Vologdna Nr. 18 a trimis Regelui Carol o telegramă prin care îi aduce mulţumirĭ respectuóse.

Decoraţii Cu ocasiunea visitei sale în Bulgaria, Regele Carol a conferit d-lor St. Danew, preşedintele consiliului de miniştri bulgar şi general Paprikoff, ministru de rĕsboiŭ, marile crucĭ ale „*Stelei României*“, ér mitropolitului Vasile, lui Sarafoff ministru de finance şi Radew ministru de justiţie marile crucĭ ale „*Coronei României*“. La rîndul sĕu, Principele Ferdinand al Bulgariei a conferit d-lui Ioan Brătianu, ministrul afacerilor strĕine, marea cruce a ordinului „Alexandru“.

Premiile Academiei române. La Academia română s'au închis înscrierile pentru diferitele premii ce le decerne acéstă instituţiune. Pentru *premiul Năsturel Herescu* s'au înscris 14 concurenţĭ, pentru *premiul Eliade Rădulescu* 15, pentru *premiul Adamachi* 33, ér pentru *premiul asociaţiei craiovene*, mult mai numeroşĭ. Academia a trimis tabloul concurenţilor, dimpreună cu lucrările propuse comisiunei de 9, pentru a alege lucrările carĭ merită a fi premeiate.

Accelerarea regulării posesiunii în Ardeal. In considererea resultatelor

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Sâmbăta morţilor.

Dramă din popor în cincĭ acte. Localisată după Raupach de *Teodor Păcăţianu.* Representată Duminecă în 3 (16) Noemvrie de cătră tinerimea română din Braşov (Scheiŭ) în sala de concerte (Redută) din Braşov.)

Ernst Raupach (1784—1852) este cunoscut în literatura germană ca scriitor dramatic fórte productiv însĕ, vînător după efect. Era mare cunoscător al technicei de scenă şi a scris într'o limbă frumósă germană. Acestor împrejurărĭ se póte atribui, că el timp de un deceniŭ s'a susţinut cu succes pe scena germană cu „lucrările sale dramatice din genul serios şi comic“, cum dice un istoric literar german, deşi pe de altă parte se afirmă că în urma gónei prea marĭ după motive emoţionante în genul lui Iffland şi în urma elementului trivial, de care nu se putea degaja nicĭ chiar în piesele unde subiectul însuşi îl ridica în regiunĭ mai înalte, n'a meritat popularitatea de care s'a bucurat timp de dece anĭ.

Décă însĕ pe „Isidor und Olga“, „Robert der Teufel“, „Tassos Tod“, „Cromwell“ şi „Die Hohenstaufen“, piese de ale lui Raupach, astădĭ nimenĭ nu le mai póte gusta, — drama lui poporală „Der Müller un sein Kind“ a rĕmas pănă în diua de astădĭ piesa predilectă a tuturor scenelor germane şi se representă în fie-care an odată, în diua de 2 Noemvrie, în afluenţa şi aplausele generale mai ales a publicului de la mahala.

In acea di, se scie că în biserica apusană se serbéză amintirea morţilor. Tótă lumea alérgă la cimitir sĕ aprindă candele şi lumînărĭ la mormintele iubiţilor repausaţĭ şi sĕ le încununeze cu ghirlande şi cununĭ de florĭ.

Natura îşĭ jelesce podóbele sale perdute, ómenii îşĭ jelesc pe cei ce s'au dus în altă lume, ér în piesa „Der Müller und sein Kind“ se jelesce fericirea sdrobită a douĕ inimĭ tinere, pe carĭ le împedecă a se uni sgârcenia şi tirănia unui părinte fără inimă.

Acela, care a avut odată prilegiu a asista la representarea acestei drame, imposibil sĕ fi rĕmas neemoţionat. Din public se aud suspine şi sughiţurĭ, ér câte o femeie mai înduioşată plânge cu hohot.

Şi lacrĕmile sunt un mijloc eminent de a influinţa pe cine-va în bine. Cine póte încă plânge, nu e om rĕu, pe acela îl poţĭ îndemna încă la fapte caritative, la fapte bune. „O dramă strĕină, care te face sĕ plângĭ, décă şi de altminterĭ urmăresce o tendinţă bună, merită sĕ fie tradusă şi localisată în românesce.“ Aşa s'o fi gândit d-l Păcăţianu, când s'a hotărit a localisa drama lui Ernst Raupach.

Şi a localisat'o. Acţiunea, care se petrece pe la începutul sec. XVIII într'o comună din Silesia, nu departe de Grödizberg, în localisarea d-lui Păcăţianu se petrece în Doineştĭ în timpul de faţă. Din morariul Reinhold se face morariul Petrilă, Maria fiica lui se preface în Ileană, vĕduva Brünig se româniséză în vĕduva Negrescu, Konrad, feciorul ei, ni-se presentă sub numele de Ionel, pe Reinmann, cârciumarul, în localisare îl chiémă Gherghel, Iacob, ţĕranul, este Iancu, Iohn, gropariul, este Nastase.

Cu românisarea persónelor însĕ nu s'a terminat localisarea, trebuia localisată şi acţiunea. A făcut'o şi acésta d-l Păcăţianu, trebue însĕ sĕ mărturisim, că nu tocmai cu succes.

Care este anume acţiunea piesei? O vom spune pe scurt:

Morariul Reinhold are o fată (Maria), ér vĕduva Brünig are un fecior (Konrad). Feciorul vĕduvei e sĕrac şi în serviciu la móra bogătaşului Reinhold. Cei doi tinerĭ se iubesc. Bĕtrânul aflând de acésta, se face foc şi pară. Konrad trebue sĕ plece şi găsesce serviciu în altă parte la o morăriţă vĕduvă, care ar vré sĕ-l ia de bărbat. Pe Maria, tatăl sĕu vré sĕ o mărite după ţĕranul bogat Iacob. Konrad însĕ refusă mâna vĕduvei, Maria refusă mâna lui Iacob.

Pănă aci tóte bune. Morarĭ bogaţĭ sunt şi între Românĭ. Ei pot sĕ aibă şi fete, pe carĭ se nu vré sĕ le mărite după feciorĭ sĕracĭ. Dér acum vine ceva, care nu se póte localisa, séu décă se localiséză nu póte produce acelaşĭ efect la Românĭ, ca la Nemţĭ.

In drama „Der Müller und sein Kind“ gropariul spune, că în nóptea de Crăciun, la medul nopţii, cine are curagiul sĕ mérgă în cimiter, póte vedé pe toţĭ aceia, carĭ vor muri în cursul anului ce vine, mer-

economice nefavorabile din anii trecuţi Plósz, ministrul de justiţie s'a îngrijit ca portofoliul sĕu sĕ dispună în anul viitor de mijlócele trebuinciόse pentru continuarea comasărilor în Ardeal. Spre acest sfîrşit ministrul cere de la legislativa ţĕrii K. 400,000 ce se vor întrebuinţa în anul viitor.

Pentru masa studenţilor românî din Braşov au întrat de la d-l Vasilie *Bărbat* învĕţător în Satulung cotisaţie anuală *1 cor.* Primέscă binevoitorul nostru sprijinitor călduróse mulţămite. — Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române.

In amintirea iubiţilor rĕposaţi. D-şóra *Sabina Brote* din Sibiiu contribue întru eternisarea memoriei mult regretatului sĕu frate *Iulian Brote*, căpitan ces şi reg. în pensiune, decedat în Salzburg, anume la fondul vĕduvelor şi orfanilor meseriaşi românî, intemeiat de „Reuniunea sodalilor românî din Sibiiu“ suma de 10 corόne.

Reorganisarea studiilor teologice. La universitatea din Budapesta se proiectέză reorganisarea studiilor teologice. Conform planului presentat de prof. Dr. Kiss, studiile teologice vor dura de acum înainte 5 anî. Mai departe se va reînfiinţa catedra de retorică, care fusese desfiinţată.

Reuniunea femeilor române ort. din Timişóra-Fabric arangiέză petrecere de dans Joi în *14 (27) Noemvrie* 1902 în sala berăriei de acolo (Fabrikshof) în favorul elevilor săracî de la şcólele confesionale din loc. — Pentru comitetul arangiator: Maria Dr. *Putici* presidentă; Lucreţia *Matei* secretară. Inceputul la 8 óre sέra. Biletul de persónă 2 cor., de familie (3 membri) 3 cor. Oferte şi contribuirî marinimóse se primesc cu mulţămită la adresa d-nei cassiere Maria Gherdan (Fabric, strada Tiger Nr. 2) şi se vor publica prin diare. — Damele sunt rugate a se presenta în toalete cât mai simple.

Societatea acad.-teol. „Academia ortodoxă“ pentru literatură, retorică şi musică bisericέscă în Seminariul archidiecesan din Cernăuţî, s'a constituit comitetul în şedinţa generală ordinară ţinută Joi în 6 Noemvrie a. c. pe anul administrativ 1902/903 în următorul mod: Presidentul: Vespasian *Reuţ*; Secretariu de esterne: George *Banilevicî*; Secretar de interne: Petru *Străinul* Secţia literară: Presidentul secţiei şi vice-presidentul I: Constantin *Ureche*; Adlatul I şi bibliotecar: Gavriil *Guşetu*; Adlatul II şi econom: Adrian *Bodnarescu*, Secţia musicală: Presidentul secţiei şi vicepresidentul II: Aurel *Chelariu*; Adlatul I şi controlor: Eug. *Jancovschi*; adlatul II şi cassar Gavriil *Boca.* Comisia revisuitóre: Adrian *Lupaştian.* ref. com. Isidor *Grigorovicî* şi Stefan *Voloşencu*, adlaţî.

Norocul împĕratului Germaniei Impĕratul Germaniei a moştenit în destul de la părinţii sĕi, acum a început sĕ-i curgă moştenirî şi de la particularî. Milionarul *Panure* din Londra, cunoscut filantrop şi mecenat, a făcut un testament, prin care lasă tótă averea sa împĕratului Wilhelm al Germaniei. Tot aşa a făcut şi milionarul *Rupprecht* din Goerlitz, Germania; i-a lăsat alte trei milióne. Are copii, bietul împĕrat şi de!.. îi trebuie, ca sĕ-i créscă.

Dramă familiară în Jebeliu. In comuna Jebeliu (Bănat) devenită faimόsă în anii din urmă prin femeile, carî îşi otrăviau bărbaţii, s'a întêmplat alaltăerî o dramă familiară: Ţĕranul Sbuia, găsindu-şî nevasta în flagrant cu ţĕranul Stoia, l'a împuşcat pe acesta din urmă, ér pe nevastă a rănit'o grav. Sbuia a fost arestat.

Nu vĕ jucaţî cu puşca. In comuna Dorgos (Bănat) s'a întîmplat dilele acestea un accident, care dovedesce în deajuns, că trebue sĕ fim fórte precauţî, când umblăm cu armele de foc. Agricultorul Petru Popescu s'a dus într'o di la vecinul sĕu, George David, cu care trăia în cea mai bună prietinie. Popescu luă puşca cu două ţevî a vecinului de pe părete şi se uită la ea. Din nebăgare de sémă, puşca care era încărcată cu bucăţî de plumb, se descărcă şi nimeri pe David în braţul drept. Imediat fù chemat doctorul Massnik, care i-a estras bucăţile de plumb şi i-a bandajat braţul. David va trebui sĕ stea mai multe sĕptĕmânî în pat. Despre acest cas a fost anunţată gendarmeria şi procurorul din Timişóra.

Victor Kecskeméthy prins şi — érăşî scăpat. Diarul „Berl. Tgbl.“ aduce o telegramă din Newyork, în care se spune, că cunoscutul defraudant a fost arestat, însĕ a fost lăsat érăşî pe picior liber, după ce a promis, că va restitui banii defraudaţî, décă îl vor lăsa nesupĕrat. — Cam ciudată telegramă!

Impuns de un taur. In spitalul din Timişóra a fost dus dilele acestea *Chira Chevereşianu* într'o stare deplorabilă şi plin de rănî, pe carî i-le-a aplicat un taur furios în hotarul comunei Beregsĕu.

Anunţ Magistratul orăşenesc ne rógă sĕ dăm loc anunţului, că în afacerea producţiunei de gaz-acetylenic şi a întrebuinţării lui la iluminat şi spre alte scopurî, ministerul unguresc de interne în înţelegere cu ministeriul reg. de comerci a dat un statut ale căruî disposiţiunî mai însemnate sunt: Stabilimente industriale pentru producţiunea de gaz acetylenic se pot înfiinţa numai după îndeplinirea unei sĕu mai multor pertractărî din partea forului industrial. Stabilimente pentru producerea de gaz acetylenic pentru trebuinţele private, întru cât nu se iau în vedere mai mult decât 30 de flacărî, se pot înfiinţa tot numai pe basa concesiunii autorităţiî poliţiene locale. Acestei concesiunî poliţiene sunt subordonate tóte instalaţiunile pentru iluminaţie cu gaz acetylenic, fără considerare la estensiunea sa în localurî publice, teatre, institute şcolare, cafenele restaurante, sale de şedinţe, fabricî şi laboratóre. La instalaţiunî pentru iluminatul cu gaz acetylenic se pot folosi numai aparate esaminate din partea comisiunei esaminătóre. Concesiunea pentru întocmirea de stabilimente pentru iluminaţie cu gaz acetylenic, precum şi pentru negocierea cu aparate pentru producţiunea de gaz acetylenic, se póte acorda numai la astfel de persóne, carî spre dovedirea aptitudinei lor, se supun la un esamen. Celelalte disposiţiunî ale statutului se pot lua în vedere pe timpul órelor de oficiu de la 8—12 óre a. m. în despărţĕmêntul pentru industrie al magistratului orăşenesc din Braşov.

„Sabie şi corónă“.

Sub titlul acesta a publicat contele Nicolau *Zay*, fost deputat dietal, un articol în revista „Magyar Közélet“ despre raportul dintre naţiunea maghiară şi casa domnitóre.

La început face reproşurî archiducelui Francisc *Ferdinand*, care nu dă nicî un semn, — cum dau alţî principî de corónă ai naţiunilor libere, — că ar voi sĕ câştige inima şi înclinările Maghiarilor.

Continuând dice între altele:

„Casa nóstră domnitóre *nu vré sĕ se contopéscă cu naţiunea maghiară.* A iertat Hohenzollernilor pentru pierderea hegemoniei germane, a iertat Piemontului pentru cucerirea provinciilor italiene, s'a împăcat cu Mexicul, numai rolului imortal al lui Kossuth Lajos nu-î póte ierta, findcă în persóna lui Kossuth s'a întrupat ideia independenţei. Cu desconsiderarea naţiunei nu se póte construi unilateral viitorul casei domnitóre. După 1849 s'a făcut încercarea, că nu s'ar puté óre clădi Austria unitară pe ruinele Ungariei; încercarea însĕ n'a reuşit şi ţéra érăşî a ajuns în posesiunea celei mai marî părţî a libertăţilor sale. Este firma mea convingere, că poporul maghiar va trăi vécurî liber şi independent, va trăi şi atuncî, când dublul imperiu al casei de Habsburg-Lotaringia nu va fi representat, decât prin mausoleul din Nancy, sĕu prin biserica Capucinilor din Viena......

„Lansarea raportului dintre casa domnitóre şi naţiune, a avut resultatul, că curtea vré sĕ se representeze statornic printr'un archiduce în capitala ungară. Adevĕrat, că e vorba despre archiducele Iosif August, despre acel urmaş al ramurei palatinilor, pe care sistematic ni-l pun în vedere de câte orî e vorba de germanismul casei domnitóre. Noi nu vedem nicî un succes în acésta; un archiduce nu formέză curte, ér ca sĕ păşéscă vre-odată pe tron, archiducele Iosif August n'are nicî un prospect.....

„Veni-va timpul, când casa domnitóre va căuta din nou sprijinul poporului maghiar. Nu desarmarea mişcării „Los vom Rom“ este cea mai bună carte de bătae, ci întărirea Ungariei şi a ideii naţionale maghiare. Mişcarea pangermană cuprinde teren în Austria. Pentru casa domnitóre devine o *cestiune de esistenţă atitudinea Ungariei*, îndată ce va suna ora socotelei. Décă casa domnitóre vré sĕ câştige inima naţiunei, sĕ se gândéscă înainte, ca archiducele Carol, viitorul rege, *sĕ fie în adevĕr al nostru...* Nu e târdiu încă, ca educaţia lui sĕ fie complectată cu elementele culturei maghiare, sĕ ne cunóscă limba şi raporturile petrecênd timp mai îndelungat pe pămênt maghiar..... *Vin timpurile marî şi ómenii marî. Numai casa domnitóre sĕ n'aibă causă de a regreta ocasia pierdută!...*“

*

Tonul acesta predomină şi în discursurile, ce se rostesc în dietă de către deputaţii kossuthişti.

Atentat în contra regelui Belgiei.

Sâmbătă după terminarea serviciului funebru în memoria celor două regine decedate ale Belgiei, oficiat în biserica St. Michel Gudule, pe când trăsurile regale ajungeau în faţa Băncei de Bruxelles, din strada regală un individ a tras trei focurî órbe de revolver în direcţiunea celei d'a treia trăsură regale, în care se aflau damele de onóre şi adjutanţii. Gendarmii au arestat numai decât pe atentator, care a trebuit sĕ fie apĕrat contra furiei mulţimei. Individul este un Italian şi a declarat, că se numesce *Robini.* Nicî o persónă n'a fost atinsă. In cele-lalte trăsurî se aflau Regele, Contele de Flandra, Principele Albert, Contesa de Flandra şi Principesele Alberta şi Clementina.

Identitatea autorului atentatului a fost stabilită. El se numesce *Rubino,* de profesiune comptabil, născut în anul, 1859 la Binardo, lângă Neapole, în present locuind la Bruxelles.

La perchisiţia corporală s'a găsit la el un pachet de cartuşe cu glónţe. Contrar primei versiunî, revolverul cu care a tras, era încărcat cu glónţe. Primul glonţ a trecut pe d'asupra trăsurei, cel d'al doilea a trecut prin gémul de la uşa trăsurei şi a şters faţa contelui d'Oultremont, mare mareşal al Curţii.

După o nouă versiune, încă necontrolată, Rubino ar profesa idei anarchiste şi ar fi venit din Londra cu intenţia de a ucide pe Rege.

La interogatorul, ce i-s'a luat la poliţie, Rubino a mărturisit, că voit sĕ tragă asupra Regelui, adăogând, *că a lucrat în virtutea principiilor sale anarchiste.*

După dejun, Regele a plecat în automobil la gara Luxembourg, de unde a luat trenul pentru Groenendael, apróge de Bruxelles.

Rubino a mai declarat, că a venit din Londra şi negăsind de lucru, s'a decis sĕ atenteze contra Regelui. A declarat însĕ, că nu are nicî un complice.

Sosiţi în Braşov.

Pe diua de 15 Noemvrie.

Pomul verde: Rudolfsky, voiagior Arad.

Europa: Freund, Sătmariu; Kaiser, Cassel; Seraphin, Fürst, Viena; Krieger Dresda; D-na Nagy, K. Vásárhely; Mihály, Sibiiu.

Bucurescî: Fischer, Hochsteder, Pesta; Witt. Spiegl, Viena; Debreczeny, N.-Ajta; Seidel, Dresda; Kohn, Iaurin; Kinzel, Lipsca; Gerö, Clujiu.

Grand: Grünblatt, Sibiiu; Friedländer, Cs. St. Simon; Hardt. Schönberg; Georgescu, funcţionar, Buzeu: Schlesinger, Budapesta.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

---

gênd la biserica din cimitir, îmbrăcaţî în lepedeu şi cu luminare în mâna. Konrad e de faţă, când groparul îi spune acestea. Se duce în cimiter, cu gândul sĕ vadă nu cumva va fi în convoiul candidaţilor de mórte şi morariul? El vede convoiul, vede pe morariu, dér vede şi pe fiica luî ca cea din urmă în convoiu. Intorcêndu-se, dă în cimiter de morarul, care se dusese acolo la sfatul groparului sĕ ia la medul nopţii ţĕrînă dintr'un mormênt prόspĕt, care punêndu-o pe piet, sĕ scape de astmă. Vĕdêndu-l esclamă: Cum? tu aicî? Du-te în biserică, acolo este locul tĕu! — Din cuvintele acestea, morariul află că Konrad l'a zărit şi pe el în convoiu şi din acel moment bóla i-se agravéză. — Ca sĕ nu-şî lase banii (2000 de galbenî) moştenire fiicei sale „rĕtăcite“, se duce în grădină sĕ-i îngrópe. Acolo éră dă peste el Konrad, care venise nóptea sĕ mai vadă odată prin feréstră pe iubita sa Maria, care era bolnavă de mórte. Vĕdêndu-l morariul, móre de gróză în braţele luî. Bóla Mariei se agravéză. I-se apropie sfêrşitul. Inainte de a muri, prin intervenţia preotului, îl iartă pe Konrad, pe care îl ţinea de ucigaş al tatălui sĕu şi cu scena acésta de reconciliare, se încheie drama.

In labirintul acesta de superstiţiunî, cu convoiul spiritelor în nóptea de Crăciun, ţĕrîna din mormêntul prόspĕt. către carî se mai adaugă: cântecul cucuvaiei, urletul cânilor, topirea plumbului, tóte presentate ca lucrurî pe carî „un bun creştin“ trebue sĕ le creadă, — firul Ariadnei era greu de găsit pentru localisator, dovadă efectul comic, ce l'a produs drama, atât la representarea de aséră de la noi, cât şi la representarea de anul trecut din Sibiiu.

Nicî odată n'am vĕdut ca în astă séră o ilustraţie mai plastică a vorbelor lui Terenţiu:

Duo quum faciunt idem non est idem*)

Publicul german plângea cu hohot, la acéstă dramă, publicul român, când a defilat pe scenă convoiul spiritelor — rîdea cu hohot.

Şi acest rîset nu se referea la prestaţiunile dilentanţilor, pentru-că d-l G. Mercheşianu a interpretat fórte bine pe morariul Petrilă, d-şóra E. Rişnoveanu fórte bine rolul Ilenei, d-l E. Bobancu destul de bine pe Ionel şi şi ceilalţî diletanţî ca: d-na P. Bobancu (primărésa), d-na M. Merchesianu (vĕduva Negrescu), d-l D. Badea (cârciumarul), d-şóra R. Tampa (soţia cârciumarului) d-l Alexe Benigal (Iancu ţĕranul), d-l N. Ardeleanu (preotul Serafin) şi d-l N. Scurtu (groparul) s'au achitat peste tot fórte conscienţios de rolurile lor.

Nu putem lăsa neamintit anachronismul în localisarea scenei din nóptea de Crăciun cu vêntul rece, ce sufla în cimiter, scenă strămutată pe nóptea de Sâmbăta morţilor (Moşii), care la noi cade în timpul cel mai călduros al anului.

După representaţie, la care cu regret constatăm, că afară de câţi-va tinerî profesorî şi candidaţî de advocaţî, inteligenţa română din Braşov a strălucit prin absenţa sa, — a urmat dans până în zorî de di.

Venitul curat al seratei teatrale, décă o fi ceva, este destinat jumĕtate pentru masa studenţilor şi jumĕtate pentru renovarea picturei bisericei de pe Tocile.

Deluleteca.

*) In original: „Duo quum idem faciunt... Hoc licet impune facere huic, illi non licet.“ Terenţiu: „Adelphi“ V 3.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Novembre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 40
Renta de coróne ung. 4%	97.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	90 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	97.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	—.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premii	101.05
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	100.85
Renta de argint austr.	120.55
Renta de hârtie austr.	100.10
Renta de aur austr.	91.90
Losurĭ din 1860.	150.55
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.66
Acții de-ale Băncei ung. de credit	704.22
Acții de-ale Băncei austr. de credit	668 25
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	116.97½
London vista	239.20
Paris vista	95 20
Rente austr. 4% de coróne	95.10
Note italiene	—.—

Cursul pieței Brașov.

Din 16 Novembre n. 1902.

	Cump.		Vênd.
Bancnot rom.	18.90		18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	„	19.07
Galbenĭ	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	21.40	„	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101. —	„	102 —

Cursul losurilor private

din 12 Nov. 1902.

	cump.	vînd.
Basilica	18 70	19 70
Credi	429.—	433 —
Clary 40 fl. m.	209.—	211 —
Navig pe Dunăre	—.—	— —
Insbruck	88.50	91 —
Krakau	77.—	80 50
Laibach	75 —	79 —
Buda	190. —	200.—
Palffy	182.	187.—
Crucea roșie austriacă	54 90	55 90
„ „ ung.	27.—	28. —
„ „ ital.	27.25	28.25
Rudolf	72.—	76.—
Salm	243 —	247.—
Salzburg	77.—	80.—
St. Genois	230 —	250.—
Stanislau	78 —	80.—
Trientine 4½% 100 m. c.	230 —	250.—
„ 4% 50	48 25	4 25
Waldstein	69.—	71
„ de 10 francĭ	33 —	36 —
Banca h. ung.	—.—	—.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 11 Nov. n. de 38,799 capete, la 12 Novembrie au intrat 585 capete și au eșit 954 capete, rĕmânênd la 13Novembre n. un numĕr de 38,430 capete.

Se notéză marfa ungurésci: vechea grea dela 108—110 fil. tînĕră grea dela 110—111 fil., de mijloc dela 109 - 110 fil. — Sêrbéscă: grea 106—108 fil., de mijloc 104—106 fil., ușóră 102—104 fil. kilogramul.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 12 Nov. 1902.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	pànă la
Grâu Bănățenesc	80	7.85	8.05
Grâu dela Tisa	80	7.80	8.—
Grâu de Pesta	80	7.85	8.80
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	.—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.—
Grâu românesc	80	.—	.—

Semințe vechĭ orĭ nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	pànă la
Sĕcara		70—72	6.55	6.65
Orz	nutreț.	60—62	6.40	6.50
Orz	de rachiu	62—64	5.50	5.70
Orz	de bere	64—66	5.30	5.50
Ovĕs		———	.—	.—
Cucuruz	bănățen	75	.—	.—
Cucuruz	alt soiu	73	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirișcă			5.50	5.80

Producte div.	Soiul		Cursul dela	pànă
Săm. de trifoiŭ	Luțernă ungur.	Cursul per 100 de chilograme	56.—	62.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănățénă		—.—	—.—
„	„ roșia		58.—	63 —
Ulei de rapiță	rafinat duplu		—.—	—.—
Ulei de in			—.—	—.
Unsóre de porc	dela Pesta		63.—	65.—
„ „	dela țéră		—.—	—.—
Slănină	svêntată		64.—	64.50
Prune	din Bosnia		11.—	11.75
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon și Serbia		—.—	—.—
„	din Serbia în s.		—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou		—.—	—.—
Gogoșĭ	sêrbesc		—.—	—.—
„	din Ungaria		—.—	—.—
Miere	unguresci		—.—	—.—
„	sêrbescĭ		.—	—.—
Céră	brut		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuțe de s.		—.—	—.—

Bursa de Bucurescĭ

din 13 Nov. 1902

Valorĭ	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabila	5%	Apr.-Oct.	97.½
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	9. ½
„ „ din 1893	5 „	„ „	98. ½
„ „ 1891 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	86.½
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	86.½
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	87 —
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	87.—
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	87.—
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	86.¼
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	86.¼
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iul.	100.⅛
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	89.—
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	8.¾
„ „ „ Iașĭ	5 „	„ „	82.—
Oblig. Soc. de basalt artificiall	6 „	„ „	—.—
	V. N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	intr. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	239.5
Dacia România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	2.1. —
Nationala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	—.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	200	„ „	390.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	385.—
Soc rom. de hârtie ult. — —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol I em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	.—

Scompturĭ:

Banca na. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	6 „	Petersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	.—
Casa de depunerĭ	5½	Belgia	3—
Londra	3 -	Elveția	3½
Viena.	3½		

Sz. 12908—1902.
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Dr Leményi Jenö végrehajtatonak Tincsiu Susa s trsai végrehajtást szenvedö elleni 72 kor. — fil. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levö. Szeráta községben fekvő, a szerátai 43 sz tljkvben Eva Tincsiu alias Petrea, Susana alias Petrea kiskoru, Anna alias Petrea kiskoru, Gavrilla alias Petrea kiskoru, Pralea Györly, özv. Susanna Gavrilla Tincsiu, Stanciulea Maria szül. Murarescu nevén álló:

8788	hrsz	ingatlanra	368 kor.	2264	hrsz.	ingatlanra	27 kor.
1255	„	„	24 „	2735	„	„	52 „
1265/2	„	„	69 „	2741	„	„	39 „
1404	„	„	66 „	3119	„	„	39 „
1436/2				3285	„	„	27 „
1437	„	„	88 „	4126	„	„	24 „
1545/a	„	„	47 „	4889	„	„	9 „
1582	„	„	59 „	5407	„	„	10 „
1777	„	„	25 „				

koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban és pedig a. C 7. allatt özv. Susanna Gavrilla Tincsiu alias Petrea javára bekebelezett élethosziglani haszonélvezeti jog fentartásával azzal hogy utóajánlat tevőkre az ajánlat akkor is kötelező ha az árverésen meg nem jelenik s ha magasabb igéret nem tetetik, vevőknek tekintendők, az árverés elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Deczember hó 5-ik napján délelött 9 órakor** Szerátán megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott sz bályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi október hó 25-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság

Schupiter,
kir. albiró.

795.1—1

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.